

PROGRAMA DE TRADUCCIÓ ALEMANY-CATALÀ B1

Professor: Joan Fontcuberta

Facultat de Traducció i d'Interpretació de la UAB

Curs 1999-00

Universitat Autònoma de Barcelona

Biblioteca d'Humanitats

1.Objectius

- a) Arribar al final del primer semestre amb uns hàbits de lectura global del text, d'anàlisi de dificultats i de recerca de solucions possibles ben assentats.
- b) Arribar a una facilitat de recursos del català que permeti d'adoptar solucions al més variades possibles i a un criteri de selecció d'acord amb el context original, el lector/oïdor a qui va destinat i els registres de llengua.
- c) Arribar a un ús racional dels diccionaris bilingües, a saber valorar les solucions que s'hi proposen i acostumar-se a consultar els diccionaris monolingües.

2.Textos

- a) Dues classes principals de textos:
 - 1. Textos de traducció a la vista per a la classe.
 - 2. Textos de traducció individual.
- b) Durant el semestre s'intentarà que els alumnes tradueixin a casa un total d'entre 10 i 15 textos. El nombre de textos de traducció a la vista dependrà del nombre d'alumnes i de la llargada i l'interès de cada text en particular.
- c) Els textos seran variats i de dificultat progressiva, preferentment aquells en què apareguin diàlegs i llengua parlada en general, combinats amb d'altres d'actualitat i de narrativa.

3.Aspectes morfosintàctics

Si bé és impossible d'aïllar problemes concrets d'un text i de trobar textos amb un sol grup de dificultats, es procurarà administrar textos que destquin punts conflictius (problemes de traducció específics). Per al primer semestre

preveiem els següents:

- a) Verbs modals i auxiliars.
- b) Oracions passives i impersonals.
- c) Subjunctiu i estil indirecte.
- d) L'infinitiu (com a atribut, com a substantiu).
- e) La comparació i els adverbis de quantitat.
- f) Les preposicions.
- g) Les conjuncions.
- h) Circumstàncies de temps, lloc, causa, etc.
- i) Els connectors.
- j) Interjeccions i exclamacions en general.
- k) Les onomatopeies.

4. Temes relacionats amb la traducció.

Relacionar la teoria amb la pràctica ha estat sempre un equilibri difícil de mantenir, però qualsevol pràctica necessita i propicia una reflexió sobre el treball diari. Ara bé, atès que ja existeix una assignatura de Teoria de la Traducció, no cal repetir-ne el contingut a la classe de traducció. Aquesta, en canvi, més aviat dóna peu a analitzar l'experiència i treure'n conclusions.

Així, doncs, podem preveure que, en el primer semestre del primer curs de traducció directa, podran sorgir temes com ara els següents:

- El procés de traducció (lectura, comprensió, expressió).
- L'"atracció" de l'original: calcs i interferències.
- Relació entre autor, traductor, lector.
- Les dues (tres) llengües en contacte: alemany, català (castellà).
- Les eines del traductor: diccionaris, enciclopèdies, informants.
- Presentació dels treballs (format, nombre de línies i d'espais).

5. El català com a llengua d'arribada

La classe de traducció no es pot convertir, naturalment, en una classe de llengua. Però és evident que durant el procés

de traducció sorgeixen problemes lingüístics propis tant de la llengua de partida com de la d'arribada. La classe de traducció pot ser una bona avinentesa per a orientar els estudiants sobre aquests problemes i si escau remetre'ls als professors respectius.

Pel que fa al català, tindrà una consideració preferent per part del professor, qui consultarà amb els professors de Llengua A sobre els programes i criteris que segueixen a les seves classes i valorarà de manera especial la capacitat d'expressió i de redacció dels estudiants d'aquesta llengua.

6. Metodologia

a) La classe.

Tots els textos seran presentats a classe. Se'n farà un comentari general i un primer estudi de dificultats. Una part dels textos serà traduït a la vista, prèvia lectura de frases o de paràgrafs sencers. La finalitat d'aquest exercici és ajudar els estudiants a adquirir i consolidar l'hàbit de lectura global i, per tant, també de traducció global. Interessa sobretot la traducció de la frase com a unitat de sentit i no d'elements aïllats. S'analitzaran les solucions aportades per cadascú.

A la classe també es farà el comentari de les traduccions fetes a casa i corregides pel professor.

Si escau (dependrà de la llargada real del semestre), s'introduirà als estudiants a la crítica de traduccions a base de comparar diverses traduccions d'un mateix original aparegudes al mercat.

b) Avaluació.

Les traduccions dels estudiants rebran una doble qualificació: una per la correcció de la llengua catalana i l'altra per la fidelitat en la interpretació del text original. Aquestes qualificacions representaran el 60% de la nota final.

c) Exàmens.

N'hi ha un a l'acabament del semestre i tindrà dues parts:

- 1) Comentari i valoració personal de les traduccions fetes al llarg del semestre.
- 2) Traducció amb diccionari d'un text de 250 paraules.

7. Bibliografia

- a) Lectures sobre temes relacionats amb la traducció.
 - BACARDI, M., FONTCUBERTA, J. I PARCERISAS, F. (editors), *Cent anys de traducció al català (1891-1990). Antologia.* EUMO, Vic. 1997.
 - CARNER, J., *El reialme de la poesia*, a cura de Núria Nardi i Iolanda Pelegrí, Ed. 61, Barcelona, 1986.
 - FONTCUBERTA, J., «Als cinquanta anys de "L'art de traduir"» de C.A. Jordana, *Revista de Catalunya*, núm. 36, Nova Etapa, desembre de 1989.
 - JORDANA, C.A., «L'art de traduir», *Revista de Catalunya*, núm. 88, Any X, volum XVII, 1938.
 - MALLAFRÉ, J., *Llengua de tribu i llengua de polis: bases d'una traducció literària*, Quaderns Crema, Barcelona, 1991.
 - MUÑOZ, R., *Lingüística per a la traducció*, Eumo Editorial, Vic, 1995.
 - REISS, K. i VERMEER, H.J., *Gründlegungen einer allgemeiner Translationstheorie*, Niemeyer, Tübingen, 1984.
- b) Obres de consulta en alemany:
 - DUDEN, *Das grosse Wörterbuch der deutschen Sprache.*
 - DUDEN, *Deutsches Universal Wörterbuch*, 1989.
 - BROCKHAUS, *Das neue Brockhaus.*
 - ERBEN, J., *Deutsche Grammatik*, Max Hueber Verlag, 1972.
 - HELBIG-BUSCHA, *Deutsche Grammatik*, Langenscheidt, 1991.
 - KÜPPER, *Wörterbuch der deutschen Umgangssprache.*
 - WAHRIG, G., *Deutsche Wörterbuch*, Bertelmann Lexikon-Verlag.
- c) Obres de consulta en català.
 - ALCOVER I MOLL, *Diccionari Català-Valencià-Balear*, Moll.
 - BATLLE, Ll. C. i HAENSCH, G., *Diccionari Alemany-Català*, Fundació Enciclopèdia Catalana, 1996.
 - CASANOVES, M., *Parleu bé el català II: normes pràctiques*,

Claret, 1980.

- ENCLOPÈDIA CATALAN, *Diccionari de la llengua catalana*.
- FABRA, P., *Diccionari de la llengua catalana*. EDHASA
- FRANQUESA, M., *Diccionari de sinònims*. Pòrtic.
- MARTI i RASPALL, *Diccionari de locucions i frases fetes*, Ed. 62.
- PEY, S., *Diccionari de sinònims i antònims*, Teide.
- RIERA, C., *Manual de català científic*, Claret, 1992.
- VINYOLES, Joan J., *Vocabulari de l'argot de la delinqüència*, Millà, 1978.